

טעמו וראו

מנושאי השמוע"ס

א| 15 דרכים בביאור הפסוק **ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה** | למה לא נותנים שם לזכר עד הברית מילה ג| למה נותנים שם לבת בשבת ד| עניין ברכה, להשמיע את הברכה ה| קצת מענייני עבודת חודש אלול

דא"ח מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

דברי אלקים חיים יסודות בעבודת השי"ת, נצוצין דנורא היפים לשעתם ולדורות, שהשמיע כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בשולחן הטהור לכבוד שבת מברכין אלול, ובשל"ס פרשת ראה תשפ"א, קול ה' פנח קול ה' פהדר, קול ה' שבר ארזים, קול ה' חיצב להבות אש בבית מדרשינו, במקלות ברוב עם.

התוה"ק אומרת (דברים יא כו-כו) **ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה, את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום.**

ואן אפ"ל בס"ד שיש כאן קריאה נוקבת, היות ואנו עומדים בשבת מברכים חודש אלול, כל אחד צריך לראות ולבדוק מה המצב שלו, ראה אנכי, ראה את עצמך, מה מצב האנכי.

ב| **עוד אפ"ל בס"ד עפ"י מה שידוע מהסב"ק מקוזמיר זצוק"ל, שהילוך הנהגת העולם, ניתן כביכול בידי בני האדם בעולמינו, וכשאדם דן את חבירו לטובה, הוא מכריע את דינו יותר מרבבות נשמות צדיקים ומלאכים בעולם העליון, והמשיל משל לזה שעון זהב, שאילו לא הבלתי"ר (המטוטלת) שהולך מלמטה, כל השעון לא נחשב לשעון, אלא יחשב לגוש זהב, ורק הבלתי"ר העשוי מחומר פשוט יותר הוא המניע את כל הילוך השעון, והוא הנותן לו שם שעון, כן ממש הוא בנהגת העולם, נתן הקב"ה כוח בידי בני האדם, שהם כבלתי"ר המניעים ומוליכים את הנהגת העולם.**

ולזה רומזת התוה"ק **ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה, תראה שנתתי בידך את הכוח לפעול ברכה או חלילה קללה.**

ג| **עוד אפ"ל בס"ד על זה הדרך, היות שידוע (סנהדרין ק א) שבמדה שאדם מודד מודדין לו, אם תדון את חברך לבך זכות, ועי"ז יכרע דינו לטובה, מידה כנגד מידה גם השי"ת ידון אותך לזכות.**

ד| **עוד אפ"ל בס"ד שהתוה"ק רומזת כאן לשני יסודות האמונה, שביסודי האמונה קיבלנו, יסוד ראשון, שכל מה שקורה בעולם הכול בהשגחה פרטית מהשי"ת, ויסוד נוסף שכל מה שהשי"ת עושה, הכול חסד וטובה, ואומרת התוה"ק **אשר תשמעו אל מצות ה' אלהיכם, מצות – לשון צוואה, ביחד, שני הדברים הם דבר א', שתדעו שה' – הרומז להנהגת השי"ת שהוא מהווה את הכול, ואלהיכם – הרומז לטבע, כידוע אלקים בגימ' הטבע, שניהם הם הנהגה אחת, כי גם מה שנראה כטבע, הכול הוא בהשגחת השי"ת.****

וגם רמז כאן היסוד השני, שהנהגת שם הוי"ה הרומזת לחסדים, והנהגת אלקים הרומז לדין, שניהם בצוואת חדא, שניהם אחד כי בשורשם הם חסדים וטובה.

ואפ"ל **שזה גם עבודתנו בחודש אלול, כידוע מה שרמזו הקדמונים הובא בהקדמה של המ"ב ל"ס תקפא, שר"ת חודש אלול הוא אני לדודי ודודי לי (שיר השירים ו ג), שהרמז בזה לאותם ב' יסודי האמונה, שכל מה שאדם יעשה, ורוצה ורגיל לייחסו לאני, לעצמו, כמו אני הלכתי, אני עשיתי, יאמר שזה השי"ת, וזהו אני – מה שאני רגיל לומר שזה אני, זה לדודי – להשי"ת, שהשי"ת הוא מי שעושה הכל בהשגחתו. וגם היסוד השני של האמונה, שכל מה שהשי"ת עושה הוא לטובה, רמז בודודי לי – מה שדודי – הקב"ה עושה איתי, זה לי – לטובתי.**

ה| **עוד אפ"ל בס"ד אנכי בגימ' 'כסא', וכמו"כ באנכי רמזו ר"ת של ארבעת רגלי המרכבה, שהם אריה נ'שר כ'רוב י'עקב, וידוע מהבעש"ט הק' והאר"י**

הק', שאדם צריך לקיים את התורה והמצוות כדי להיות מרכבה לשכינה הק', וזה ראה אנכי – תראה לקיים את התורה והמצוות כדי להיות בחינת כסא ומרכבה הרמוזים בתיבת אנכי.
ו| **עוד אפ"ל בס"ד הזאר"י הק' מביא לכון כשאומר מגן אברהם, יכון נקודת אברהם אבינו שיש באדם, וזהו נקודת המסי"נ, ולזה רומזת התוה"ק ראה אנכי, ראה מה שיש בתוכך, את הנקודה של אברהם אבינו.
ז| **עוד אפ"ל בס"ד ידוע מהבעש"ט הק', הובא ב"דגל מחנה אפרים" שהשי"ת ברא את העולם שהשפעות בעולם ירדו דרך האותיות, ויש בכח הצדיקים להפך את האותיות ולמשוך עי"ז ישועה.****

וביאר עפ"י ה"דברי ישראל" מש"כ (תהלים לג יח) **הנה עין ה' אל יראאי, שיש כח הצדיקים לקחת את האות עי"ו ולהפוך את הנהגת לענג, כי לוקחים את האות עי"ו מהמילה נגע ושמים את האות עי"ו בתחילת התיבה ונהפך עי"ו לענג.**

זהו גם מש"כ (תהלים לג יט) **להציל ממנות נפשם ולחיותם פָּרַעַב, שהצדיק לוקח את האות עי"ו ומכניסה בתיבת מָוֶת, ונהפך התיבה למנוח – שע"י זוכה לפרנסה, שהצורה שהוא מציל ממנות זה ע"י שנותן שם את עי"ו וממילא עי"ו זוכה האדם ולחיותם פָּרַעַב, וזכה גם לפרנסה.**

וזה ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה, שנתתי לכם כוח ע"י האותיות להפך את הקללה לברכה, ולהמשיך ברכות.

ח| **עוד אפ"ל בס"ד, האר"י הק' מביא שבאדם רשום שם שד"י, אות ש' כשאדם מרים את ידיו למעלה, אות ד' כשפורט את יד שמאל, ואת י' זה הברית קודש.**

ושם שד"י הוא שם של שמירה, ומציל גם מהיצר הרע, ותראה שסופי התיבות של האותיות המרכיבות את המילה יצר הוא שד"י וי"ד צד"י רישו, מרמז על השמירה שנותן שם זה מהיצר הרע.

ולכן מובא שכשיוצא מביתו יניח ידיו על המזוזה וינשקה, ויכוון להינצל מהיצר"ר.

ואפ"ל בס"ד שלכן לא נותנים שם לבן עד שעושים לו ברית מילה, משא"כ לבת שנותנים לה שם בשב"ק, כי מלאך לא יכול לקטרג ולהזיק למי שאין שם, כי במה יבוא לקטרג, אין לו שם לבוא לקטרג עליו, ורק אחרי שיש לאדם שם, יכול חלילה המקטרג להזכיר את השם לפני הרבש"ע ולקטרג, ולכן קודם שנכנס התינוק לברית, כשעדיין לא נשלם בו שם שד"י, שם של שמירה, לא נותנים לו את השם, שלא יזקק חלילה, ורק אחרי שיש לו שמירה, אז נותנים לו את השם, כי יש לו כבר הגנה.

וזה מה שרומזת התורה ראה אנכי, שיתבונן שיש בו שם שד"י לשמירה.

ומה שנהוג שנותנים שם לבת בשבת, אפ"ל בס"ד "שבת" בגימ' 702, וגם "בן" לפי חשבון שהאותיות הסופיות נחשבות למאות, ר' סופית ערכה 500, ס' סופית ערכה 600, ון' סופית ערכה 700, עולה בגימ' 702, ומצאנו בחז"ל שקראו לבת בלשון בן, במסכת בבא בתרא (טז ב) אי אפשר לעולם בלא זכרים ובלא נקבות, אשרי למי שבניו זכרים, אוי לו למי שבניו נקבות.

ולכן נותנים את השם לבת, שכאמור נקראת בחז"ל בן, בשבת, כי שבת זה שמה דקוב"ה.

ומה הנקודה בזה, שנזכר כי (דברים יד א) **בנים אתם לה' אלהיכם, ועל אף שג' שותפים באדם (קידושין ל ב) אב"ז למעשה הכול זה מהרבש"ע.**

עוד אפ"ל בס"ד למה נותנים שם לבת בשבת, ענין נתינת שם הוא ענין של הודאה לרבש"ע, והשיר של שבת הוא (תהלים צב) טוב להודות לה', מבואר ששבת זה זמן של הודאה, לכן נותנים את השם לבת בשבת.

ט| **עוד אפ"ל ראה אנכי, מובא מה"נועם אלימלך" ומהסב"ק הגה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זצוק"ל שהתכלית היוצא מכל המצוות, זה האמונה, וכמו"כ ה"נועם אלימלך" על הפסוק (שמות כ א-ב) וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר, אנכי ה' אלהיך, וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר, מה הם כל הדברים אשר דיבר ה', אנכי ה' אלהיך, להגיע לאמונה, לאנכי ה' אלהיך.**

וכמו"כ מובא מהסב"ק הגה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זצוק"ל, על מה שמתפללים בימים נוראים, ובתורתך כתוב לאמר, **שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, הכוונה מהו היוצא מכל התוה"ק, מהו הכתוב לאמר של התורה, שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, ענין האמונה.**

ולזה רומזת כאן התוה"ק ראה אנכי, תראה בכל התורה והמצוות את ענין אנכי, ענין האמונה הרמז אנכי ה' אלהיך.

יו עוד אפ"ל בס"ד, הסב"ק הגה"ק רבי יחזקאל מקומיר זצוק"ל מביא שהתורה"ק חקוקה על לבו של כל אחד ואחד, וזה משי"ב (משלי ג) כְּתָבָם עַל לִבְךָ לִדְבָר.

והכתיבה שנמצאת על לב האדם הוא מה שנותן לאדם את הפחד מלחטוא, וכשארדם חלילה חוטא, מטשטש את האות של אותה מצוה, ויש לו פחות את השמירה ואת הפחד מלחטוא, וכשחוטא שוב נמחק האות לגמרי, ואין לו את השמירה ואת הפחד מלחטוא בזה החטא, וזה משי"ב (יומא פו ב) כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה, נעשית לו כהיתר, כי אין לו כבר את הפחד והשמירה מלא לחטוא.

ובהגיע חודש אלול רומזת לנו התורה"ק, ראה אָנְכִי, תראה לשוב בתשובה ועי"ז תכתוב את התורה שוב על לבך, כי עי"ז התשובה חוזר הכתב על לב האדם, ואָנְכִי מבואר בחז"ל (שבת קה א) אָנְכִי – נוטריקון: אנא נפשי כתיבת ידבי, שאָנְכִי זה ענין של כתיבה.

יג] עוד אפ"ל בס"ד, בסוף הפרשה הקודמת תיארה התורה"ק את גויי הארץ 'גוים גדלים ועצמים מכם', מדגישה כאן התורה, אבל דע שהכוונה של הכול, השורש של הכל זה התורה, ומרומז באָנְכִי, כי באָנְכִי מרומז כל עשרת הדיברות, ובעשרת הדיברות יש את כל התורה, וזה ראה אָנְכִי, תראה שבתורה"ק יש את כל הכוונה, ולכן אין לכם מה לפחד כלל.

יב] עוד אפ"ל בס"ד, עננה בגימ' קל"א (131), וגם שמו של הס"מ בגימ' קל"א (131) וסמ"ל (131) שמי שעניו הס"מ לא יכול לשלוט עליו, וכמו שמביא הפשוט בס' "אור פני משה" על מה שמובא בחז"ל שאין רואין את הנגעים בבית אפל, שמי שעניו לא רואין לו כביכול נגעים.

לואת רומזת לנו התורה"ק ראה אָנְכִי, בדוק את האנכיות שלך, את עצמך, אם אתה עניו או חלילה בעל גאווה.

והוסף הרה"צ ר' לייבי שליט"א שפלא שמזמור קלא בתהילים הוא לא גָבַהּ לְבִי וְלֹא רָמוּ עֵינַי, כולו על עננה.

יג] עוד אפ"ל בס"ד, מובא מהס"ק הגה"ק רבי יחזקאל מקומיר זצוק"ל, שהכלי שמחזיק את הברכה, זה האמונה, ולזה רמזה התורה"ק ראה אָנְכִי, תדאג שיהיה לך אמונה, כי זה הכלי שיוכל להחזיק את הברכה.

יד] עוד אפ"ל בס"ד, שהתורה מדגישה לנו ראה אָנְכִי, אָנְכִי רומז לאמונה, ולכאורה איך שייך לצוות על אמונה בלשון ראה, הרי אמונה זה יותר בידיעה.

אלא רוצה התורה"ק שאדם יחזק את עצמו כל כך הרבה באמונה, עד שזה יהיה אצלו כמו מציאות שאפשר לממש אותה.

טו] עוד אפ"ל בס"ד, עי"פ מה שמובא ב"אמרי נועם", שכשיש חלילה צרה, כולם צועקים ומתפללים להשי"ת, אבל כשיש ברכה וטובה שם לא כולם זוכרים להודות ולהכיר שזה מהשי"ת.

ולזה אומרת התורה"ק ראה אָנְכִי נתן לפניכם היום בְּרִכָּה וְקִלְלָה, שאני הוא הנותן, גם את הברכה וגם חלילה את הקללה, וצריך לזכור להתפלל בשני המצבים, בשעת הברכה והטובה, להודות, ובשעה חלילה של מה שנראה החיפה, לזעוק להשי"ת.

את הברכה אָשֵׁר תִּשְׁמְעוּ, מביאים מהצאנזער רב זצוק"ל, שבברכה יש גם ענין להשמיע את הברכה, חוץ מעצם אמירת הברכה, יש מצוה להשמיע את הברכה, וזהו אָשֵׁר תִּשְׁמְעוּ – שתשמיעו את הברכה.

דוד המלך תיקן לברך 100 ברכות בכל יום, וצריך להבין למה תיקן דווקא 100 ברכות, ולא תיקן למשל שילכו 100 שעות עם תפילין, או שילמדו 100 שעות.

יכול להיות שכשארם מברך, או במידה שאדם מודד מודדין לו, וזוכה עי"ז לברכה.

ובפרט כשאדם יודע לברך גם על הרעה כשם שמברך על הטובה, אומר כביכול הקב"ה, אתה לא רואה במעשי רע, ואתה אף מודה לי על כל מה שאני עושה איתך, אף אני לא יראה בך רע.

היה מעשה עם אחד מגדולי הדור הקודם (הגר"מ פיינשטיין) שבא לפניו שאלה המורה, אדם שהיה צריך לעבור ניתוח קשה, ומאד יקר, והרופא אומר שגם הניתוח לא יעזור כי אם לזמן קצר, אבל אם לא יעשה את הניתוח, חלילה יסתלק מהעולם. והורה לו אותו גדול שיעבור את הניתוח, והיות שזיכה לעוד זמן של חיים, יוכל לברך לבורא עולם, וזכות הברכות יכולה שתגן עליו.

ולמה התמקד אותו גדול באמירת ברכות, ולא בזה שיניח תפילין או שיוכל ללמוד תורה.

אלא העניין כמו שאמרנו, שיש כח בברכה למשוך ברכה במיוחד.

לא תעשון פן לה' אלהיכם (יב ד) פן עם האותיות בגימ' 72, כמניין חסד, ולא תעשון פן עם האותיות, עולה בדיקו לתתקל"ו, שירדע מה"מגלה עמוקות" שהוא השם חסד בצורה הכי גדולה שאפשר, כי הוא י"ג פעמים כ"ג מדות הרחמים, שהם חסד, י"ג פעמים חס"ד עולה לתתקל"ו.

והכוונה בזה, שאף שבדאי עי" קיום המצוות, מביא האדם ע"ע חסד בצורה הכי גדולה שיש, אכ"ז אל תעשו את המצוות לתכלית זו, אלא לכבוד השי"ת, וזהו לא תעשון פן לה' אלהיכם – הכוונה שלא לעשות בשביל "פן" שזה בגימ' חס"ד.

ממעיינים הטהור של רבוה"ק

ושפטו את העם משפט צדק (טז יח)

ובחז"ל (שבת י א): כל דין שדן דין אמת לאמיתו כאלו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית. ולכאורה צריך להבין מה קשור הדין אמת למעשה בראשית?

וביאר כ"ק האדמו"ר מוואלין זצוק"ל בשם היהודי הקדוש זצוק"ל ידוע (זהו"ק תרומה קסא א) באורייתא ברא עלמא, ובב"ר (א א) שהתורה היא כלי אומנתו של הקב"ה, ולפעמים כשהעולם מתמוטט אזי שולחין במחשבת בני אדם שיהיה להם דין ודברים, ועל ידי הדין אמת, שדין להם על פי דין תורה הק', והם מקיימים את הפסק, בזה נתחוק העולם ונותנים לו קיום והעמדה לעולם, ומובן א"כ העניין שנעשה הדין שותף במעשה בראשית.

לא תפיר פנים (טז יט)

השופטים צריכים לקיים בעצמם לא תגורו בפני איש, ורק כך אפשר להוציא דין אמת.

מסופר שפעם אחת צוה הס"ק הגה"ק רבי יחזקאל מקומיר זצוק"ל להרב המורה הוראה שיכריזו איזה צורך בבית הכנסת, והשיב לו, מה יאמרו הבריות. ואמר בשביל זה נחרב בית המקדש, שאמר ר' זכריה יאמרו מטיל מום בקדשים יהרג (גיטין נו א)

וכתב לו את משנה התורה הזאת (יז יח)

וברש"י: שתי ספרי תורות, אחת שהיא מונחת בבית גניזו, ואחת שנכנסת ויוצאת עמו.

מבאר כ"ק ה"אמרי שאול" שענין הב' ספרי תורות הוא, אחת בבית גניזו, הוא עין התורה במחשבתו ולבו ומחזו של אדם, ואחת נכנסת ויוצאת עמו, היינו שחי הולך ומתנהג עי" התורה, והתורה מלווה אותו בכל מעשה ומעשה, וכענין המובא במדרש (דב"ר פג א): לכל מקום שתלך המצוות מלוות אותך, כי תבנה בית חדש – ועשית מעקה לגגך, אם עשית לך דלת – המצוות מלוות אותך, שנאמר וכתבתם על מזוזות ביתך, אם לבשת כלים חדשים – המצוות מלוות אותך, שנאמר לא תלבש שעטנז, אם הלכת לגלח – המצוות מלוות אותך, שנאמר לא תקיפו פאת ראשכם, ואם היה לך שדה והלכת לחרוש בתוכה – המצוות מלוות אותך, שנאמר לא תחרוש בשור והמור יחדיו וכו' עי"ש, וזה"פ שנכנסת ויוצאת עמו, וז"ש וקרא בו כל ימי חייו, היינו כל חיי האדם נמצאים בתורה.

וב"ק ה"אמרי אש" זצוק"ל למד מזה להנהיג כל איש ישראלי, שהוא המלך בהנהגת הבית בתוך ביתו, שצריך להיות אצלו ב' תורות, אחת שהיא מונחת בבית גניזו, המכוון על הנהגת הבית בתוך ביתו, כשרות וקדושת הבית, ואחת שנכנסת ויוצאת עמו, היינו דרכי התורה שצריך ליקח עמו בעת אשר מתהלך בין הבריות, ואל יתבייש בקיום המצוות מפני המלעיגים עליו, ולא ישנה מאומה מהנהגתו בקודש בתוך ביתו.

ולע"נ מו"ח הרה"צ רבי יצחק בן רבי

אברהם יוסף זצ"ל

נלב"ע עש"ק כ"ב בסיון תשע"א

לע"נ מו"ח הרה"צ רבי ירמיהו בן רבי

[חיים יעקב] אליהו שפירא זצ"ל

נלב"ע יט בתשרי ד' דחזה"מ סוכות

תשפ"א